

Protokoll 10/2025

fört vid Socialnämndens sammanträde tisdagen den 21 oktober 2025 kl. 17:00-17:40, Konferenscenter rum Storfors, Storforsplan 36, Farsta

Ledamöter

Alexander Ojanne (S) Ordförande
Ulrika Lorentzi (S)
Jakob Brandt (S)
Annika Ödebrink (S)
Rashid Mohammed (V)
Hanna Egeltoft (V)
Magnus Runsten (MP)
Andréa Hedin (M)
Annika Elmlund (M)
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Tapani Juntunen (SD)
Kristin Jacobsson (C)
Anne-Lie Elfén (L) ersätter Jan Jönsson (L)

Ersättare

Eva Fagerhem (S)
Sebastian Wiklund (S)
Gun Risberg (S)
Jackie Nylander (V)
Felix König (MP)
Oscar Andrén (M)
Ludvig Filhm (M)
Emelie Wassermann (SD)
Henrik Falk (C)
Maurice Forslund (KD)

Övriga närvarande

Veronica Wolgast Carstorp Förvaltningschef
Lina Blombergsson Avdelningschef
Anna Mattsson Avdelningschef
Lisa Cadenius Avdelningschef
Anette Karlsson Enhetschef
Alaa Idris Enhetschef
Magnus Hillborg Nämndsekreterare
Gabriel Blomberg Borgarrådssekreterare
Matilda Klintemård Enhetschef §§1-4
Marie Haesert Tjänsteman §§1-4

Justerare

Alexander Ojanne, Andréa Hedin

Datum för justering	2025-10-24
Paragraf	§§1-23
Sekreterare	Magnus Hillborg

§ 1**Val av justerare och tid för justering****Beslut**

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 2**Godkännande av dagordning****Beslut**

Ordföranden Alexander Ojanne (S) och ledamoten Andréa Hedin (M) utsågs att justera dagens protokoll. Ordföranden meddelade att justering sker fredag den 24 oktober 2025.

§ 3**Förvaltningen informerar****Beslut**

Nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialdirektör Veronica Wolgast Carstorp informerar om:

- Personuppgiftsincident hos Miljödata – avslutade vår krisledning 1 okt. Även SLK har avslutat CKL.
- LSS/SOL hälsan 10 års jubileum 1 oktober.
- Avtal för lokaler har tecknats - 2026 öppnar LSS/SOL hälsan ett Kliniskt träningscenter för omsorgspersonal LSS/SOL verksamheter.
- Socialchefsdagarna – flera chefer från staden deltog. Socialjouren tillsammans med Polisen arrangerade ett välbesökt seminarium om Islandsmodellen.
- BRÅ - förvaltningen har sökt medel för att fortsätta och utvidga arbetet med Coping power program (CPP) inom område öppenvård.
- Höstlov - Ungdomsjouren kommer att ha god bemanning. Gemensamt insatsarbete kring MUMIN tillsammans med LPO Norra innerstaden, LPO Lidingö-Kungsholmen, LPO Skärholmen och LPO Globen.
- Fulsprit – ungdomsjouren sprider information om ”fulsprit” till olika nätverk inom staden. Föreläsning om intoxer har hållits för stadens fältassistenter av Maria Ungdoms akutmottagning. Förvaltningen fortsätter följa frågan noggrant och i samverkan.

Socialnämnden får en dragning om "Implementeringen av bryt-upp programmet - sammanhållet stöd för våldsutsatta" där föredragande är enhetschef Matilda Klintemård och utredare Marie Haesert.

§ 4**Nämndens frågor till förvaltningen****Beslut**

1. Socialnämnden uppdrar till förvaltningen att besvara "Skrivelse om behovet av riktade stödinsatser för HBTQI-personer som säljer sex" från Liberalerna.

Sammanfattning av ärendet

Skrivelse som anmäldes vid sammanträdet:

Skrivelse om behovet av riktade stödinsatser för HBTQI-personer som säljer sex

Anne-Lie Elvén (L)

Det behövs en tydligare förståelse och särskilt anpassade insatser för HBTQI-personer som säljer sex. I dag präglas mycket av stadens arbete på området av ett synsätt som främst utgår från mäns våld mot kvinnor. Det är en viktig och relevant utgångspunkt men den fångar inte hela verkligheten.

HBTQI-personer, särskilt transpersoner och homosexuella män, finns i högre grad representerade inom sexhandel än heterosexuella. De gör det ofta utifrån andra livsvillkor och drivkrafter – exempelvis hemlöshet, psykisk ohälsa, missbruk eller bristande socialt stöd – snarare än den typiska bilden av exploatering i heterosexuella relationer. Samtidigt finns en stark misstro mot myndigheter och en erfarenhet av att inte passa in i de insatser som erbjuds.

I dag saknas riktat arbete som möter dessa personers verklighet. Många beskriver att de bara kan få hjälp om de säger att de vill sluta sälja sex, även om deras egentliga behov handlar om trygghet, hälsa eller bostad. Andra avstår helt från att söka stöd, bland annat på grund av dåliga erfarenheter eller rädsla för att bli illa bemötta. Ibland har HBTQI-personer upplevt att de blir betraktade som misstänkta brottslingar i socialtjänstens ögon när de säljer sex.

Staden behöver kunna erbjuda insatser som utgår från individens behov, inte en förutbestämd mall. Det handlar om att bygga tillit, stärka tillgången till vård och stöd, och samarbeta med aktörer som har förtroende i målgruppen.

Mot denna bakgrund vill vi ställa följande frågor till socialförvaltningen:

1. Hur arbetar staden i dag för att nå och stödja HBTQI-personer som säljer sex, och hur skiljer sig detta arbete från det som riktas till kvinnor som säljer sex till män?
2. Finns det tillräcklig kunskap inom förvaltningen om gruppens särskilda behov och risker, och hur säkerställs ett inkluderande och tillitsbaserat bemötande?
3. Ser förvaltningen behov av att utveckla särskilda riktlinjer, uppdrag eller samverkansformer för att förbättra stödet till denna målgrupp?
4. Hur arbetar staden för att säkerställa att stödinsatser är frivilliga och fria från ideologiska eller religiösa inslag?

§ 5**Remiss av Motion om att införa ett system för att upptäcka bortförda elever**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/656
SOF 2025/426

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

En motion har remitterats till socialnämnden från kommunstyrelsen om att införa ett specifikt system för att upptäcka bortförda elever. Motionen framhåller förslag om att införa ett datasystem som uppmärksammar när en elev skrivs ut från en skola utan att ha skrivits in på en ny, samt med en spärr som omöjliggör utskrivning tills att det finns en ny skola inskriven.

Motionären Jan Jönsson (L) ämnar med sitt förslag att lättare upptäcka bortförda elever. Genom att säkerställa att Stockholms stad vet varför elever är frånvarande och även täpper igen luckor i systemet som möjliggör att barn kan försvinna, där ingen har ansvaret att ha koll på vart barnen tar vägen när de skrivs ut ur skolan.

Socialförvaltningen delar motionens förslag om vikten av ett system för att förhindra bortförandet av barn. Socialförvaltningen anser dock att ett lokalt system för stadens skolor inte är tillräckligt, utan välkomnar ett nationellt system som omfattar samtliga skolor i både kommunal och privatregi för att kunna säkerställa att barn inte förs ut ur landet mot sin vilja.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Anne-Lie Elvén (L), Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) yrkade

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Det är positivt att förvaltningen delar motionens utgångspunkt och lyfter behovet av ett nationellt system för att upptäcka och förhindra att barn förs bort mot sin vilja. Ett sådant system, som omfattar både kommunala och fristående skolor, är nödvändigt för att täppa till de luckor som i dag gör det möjligt för barn att försvinna utan att någon reagerar.

Men vi vet också att det kommer att ta tid innan ett eventuellt nationellt system är på plats. Att invänta statliga processer riskerar att ta flera år – och under tiden fortsätter barn att föras bort utan att myndigheter agerar tillräckligt snabbt. Därför behöver Stockholm ta initiativ redan nu, både lokalt och gärna i ett länsövergripande samarbete.

Ett naturligt första steg vore att samla de aktörer som redan arbetar med hedersrelaterade frågor inom ramen för Operation Kvinnofrid. Genom det samarbetet finns både struktur och erfarenhet av att samordna socialtjänst, skola, polis och andra myndigheter. Ett gemensamt initiativ där man tidigt identifierar elever som riskerar att föras bort, och säkerställer snabba rutiner för agerande, skulle kunna göra verklig skillnad.

Ett lokalt eller regionalt system behöver inte ersätta ett framtida nationellt register. Det kan tvärtom fungera som en viktig start. Stockholm bör visa ledarskap i frågan och bidra till att skapa de arbetssätt och rutiner som resten av landet sedan kan bygga vidare på.

Barn som riskerar att föras utomlands mot sin vilja kan inte vänta på att statliga utredningar ska bli klara. Vi har både möjligheten och ansvaret att agera nu.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L), Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/426-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Motion om att införa ett system för att upptäcka bortförda elever
- SOF 2025/426-1.1 Motion om att införa ett system för att upptäcka bortförda elever

§ 6**Remiss av Motion om att införa Skottlandsmodellen****Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/63**

SOF 2025/494

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till socialnämnden från Jan Jönsson och Anne-Lie Elfén (L) gällande ett förslag om att införa Skottlandsmodellen i någon del av Stockholms stad.

Modellen syftar till att identifiera barn som är i behov av ett tidigt samordnat stöd från flera huvudmän och att underlätta koordineringen av insatser. Vidare framförs behov av att utveckla samverkan mellan fler aktörer så att allt fler barn kan ges stöd i ett tidigt skede.

Förvaltningen delar motionärernas syn gällande vikten av ett tidigt, samordnat och likvärdigt stöd där barnets rättigheter sätts i centrum. Förvaltningen arbetar för att förstärka och fördjupa det pågående utvecklingsarbetet som sker i staden vad gäller samverkan mellan myndigheter och övriga samverkansparter i frågor om barn i behov av tidigt samordnat stöd.

Modellen Getting it right for every child (GIRFEC), även kallad Skottlandsmodellen, innebär en omfattande strukturförändring och skulle inverka på pågående och redan etablerade insatser och samverkansformer. Olika varianter av modellen, anpassade till en svensk kontext, studeras i ett forskningsprogram vid Linnéuniversitetet som pågår till 2027. I Järva pågår ett pilotprojekt som tar avstamp i den GIRFEC-inspirerade modellen Kronobarnsmodellen.

Förvaltningen ser risker med att införa en ny modell som ersätter befintliga strukturer innan dess att den är utvärderad och en genomgående analys har genomförts som utreder hur modellen skulle inverka på etablerade insatser och strukturer. Förvaltningen ser också vikten av att involverande parter är överens om införande av modellen. Detta ses som komplicerat i Stockholms stad då det finns mängder av utförare, både kommunala, regionala och fristående, som skulle behöva vara villiga att genomföra de anpassningar GIRFEC innebär.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på motionen.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Andréa Hedin m.fl. (M), Kristin Jacobsson (C) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Anne-Lie Elvén (L) yrkade

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Vi välkomnar den pilot som redan pågår i Järva och delar förvaltningens bedömning att erfarenheterna därifrån kommer att bli viktiga i det fortsatta arbetet. Samtidigt pekar förvaltningen på ett centralt problem i staden: att olika aktörer arbetar på olika sätt, med egna rutiner och metoder. Det skapar ojämlikhet i stödet till barn och familjer och försvårar samordningen mellan huvudmännen.

Just därför behövs en gemensam struktur. Att införa en ny modell skulle naturligtvis innebära en omfattande omställning, men det kan inte i sig vara ett skäl att avstå. Tvärtom är det ett argument för att inleda ett mer samlat arbete och utreda hur en anpassad variant av Skottlandsmodellen skulle kunna införas i Stockholm.

Ett sådant initiativ bör ske i nära samarbete med regionen och andra berörda aktörer, gärna på länsnivå. I likhet med förvaltningen anser vi att modellen måste följas upp och utvärderas kontinuerligt, men vi menar att det arbetet kan ske parallellt med utvecklingen.

Att olika aktörer arbetar på olika sätt är inte ett argument mot förändring, utan snarare ett starkt skäl att ta nästa steg. Stockholm bör, tillsammans med övriga länsaktörer, ta initiativ till att pröva och vidareutveckla en svensk, lokalt anpassad variant av Skottlandsmodellen, med följeforskning påkopplad.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/494-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av motion om att införa Skottlandsmodellen
- SOF 2025/494-1.1 Motion om att införa Skottlandsmodellen

§ 7**Remiss av Motion angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/804
SOF 2025/495

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har mottagit en remiss gällande en motion ifrån Andréa Hedin (M) angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga.

I motionen framhålls en oroväckande utveckling i Stockholm där allt fler unga rekryteras in och utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Socialtjänstens arbete med att identifiera tidiga tecken på normbrytande beteende och kriminalitet samt erbjuda adekvata stödåtgärder försvåras enligt motionären av socialsekreterarnas arbetsbelastning med en hög personalomsättning som leder till en sämre kvalitet i handlägningsförfarandet med risk för felbedömningar som följd.

Motionären föreslår som dellösning på problemet kommunfullmäktige att besluta om att utöka stadens övergripande förstärkningsteam med ett specialistteam av socialsekreterare kunniga inom barn- och unga i kriminalitet och gängmiljöer. Teamets uppdrag ska vara att både handlägga ärenden och handleda socialsekreterare i ärenden som gäller gängrelaterad brottslighet.

Socialförvaltningen delar motionärens beskrivna problembild att rekrytering av unga till kriminella nätverk är ett samhällsproblem och att det är viktigt att dessa barn och unga fångas upp i tid av socialtjänsten och ges det stöd och skydd de har behov av.

Socialförvaltningen ser dock inte behov av att utöka socialtjänstens stadsövergripande förstärkningsteam med ett specialistteam av socialsekreterare kunniga inom barn- och unga i kriminalitet och gängmiljöer utan anser att det brottsförebyggande arbetet bör utvecklas lokalt. Socialförvaltningen ser risker i att förlägga aktiv handläggning centralt, specifikt kring brottsförebyggande frågor och barn och unga där den lokala kännedomen är av stor vikt för de bedömningar som genomförs.

Socialförvaltningen ser främst att utvecklandet av det lokala myndighetsarbetet sker genom fortsatt kompetenshöjande utbildningar kring målgruppen, framförallt genom implementering av strukturerade bedömningsinstrument som berör risk- och skyddsfaktorer för allvarligt normbrytande beteende. Detta kombinerat med ett aktivt arbete med den reviderade handlingsplanen för socialsekreterares arbetsmiljö och arbetssituation i syfte att behålla kompetens och erfarenhet i verksamheterna.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Anne-Lie Elvén (L) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) yrkade

1. att tillstyrka motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Att återupprätta tryggheten i Stockholm och Sverige är en av politikens viktigaste uppgifter. När barn skjuter barn behöver socialtjänstens och polisens verktygslåda och insatser förändras för att kunna vända utvecklingen. Det kräver av kommunerna att socialtjänsten har kunskapen och resurserna att arbeta effektivt med de målgrupper och individer som förekommer i gängmiljön. Allt fler unga rekryteras till den organiserade brottsligheten, inte bara som kurirer eller spanare utan även som utförare av grova våldsbrott. Därtill vet vi att antalet ungdomar som har häktats som socialtjänsten inte har haft kännedom om sedan tidigare ökar.

Gängkriminaliteten känner inga stadsdelsgränser och snarlika frågeställningar och utmaningar återkommer i många stadsdelar. Trycket på förstärkningsteamet, vars syfte är att avlasta stadsdelarna, är stort och antalet förfrågningar ökar kraftigt. Kötiden till teamets hjälp kan vara flera månader lång. Därför är det angeläget att förstärkningsteamet byggs ut i form av nya kollegor som har som specialistkompetens om barn och unga i gängmiljö. Det är viktigt att förstärkningsteamet inte bara ska kunna arbeta med enskilda ärenden utan också på ett strukturerat sätt handleda sina mer juniora kollegor på stadsdelens socialtjänst för att säkerställa att kunskap överförs och att den lokala organisationen stärks samt att kontakt med Polisen upprätthålls.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/495-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Motion angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga
- SOF 2025/495-1.1 Motion angående stärkta insatser mot gängkriminalitet och rekrytering av unga

§ 8**Remiss av Motion om att stärka det digitala arbetet mot sexuell exploatering**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/650
SOF 2025/496

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har fått en remiss om en motion från Jan Jönsson och Anne-Lie Elfven (L) gällande att utreda nya metoder för att upptäcka och förebygga sexuell exploatering online.

I motionen beskrivs att rekrytering, annonsering och kontakt mellan offer och förövare vid sexuell exploatering av barn och unga flyttats till digitala miljöer. Motionärerna föreslår att staden ska utreda hur en arbetsmetod, liknande det nederländska Online Outreachprogrammet, kan införas i Stockholm i syfte att upptäcka och förebygga sexuell exploatering online.

Mikamottagningen och mottagningen för köpare av sexuella handlingar, KAST, inom enheten mot prostitution och människohandel, bedriver uppsökande arbete online. Arbetet har bedrivits systematiskt och kontinuerligt sedan 2017.

Förvaltningen delar bilden att det finns ett behov av att ytterligare utveckla närvaro och uppsökande verksamhet online. Juridiska och tekniska förutsättningar för detta är under pågående utredning. I de digitala sociala mediernas värld blir kommungränser en begränsning och förvaltningen ser att en utveckling av uppsökande verksamhet online bör göras länsgemensamt eller nationellt.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Anne-Lie Elfven (L), Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) yrkade

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Vi välkomnar att förvaltningen beskriver det uppsökande arbete som redan bedrivs online, både av Mikamottagningen och KAST, och att staden ligger långt framme nationellt inom området. Samtidigt behöver arbetet utvecklas vidare. Den nederländska modell som motionen hänvisar till har visat sig mycket effektiv för att nå ut brett, och med begränsade personella resurser skapa en första kontakt med personer som befinner sig i utsatthet.

Syftet med motionen är just detta: att använda digital teknik för att skapa fler kontaktpunkter och nå fler personer i ett tidigt skede, innan situationen hunnit förvärras. Det handlar inte om att ersätta det arbete som redan görs, utan om att komplettera det med en metod som i andra länder visat sig vara ett effektivt verktyg för att upptäcka och förebygga sexuell exploatering. Ny teknologi skapar helt nya möjligheter att nå ut brett utan manuellt uppsökande arbetet och istället koncentrera resurserna till fler och bättre stödinsatser.

Att det redan finns pågående arbete i Stockholm är positivt, men vi ser samtidigt att det finns utrymme för en mer strukturerad modell där automatiserade insatser kombineras med socialt stöd. Genom att utreda hur en liknande modell kan anpassas till svenska juridiska och etiska ramar kan staden stärka sitt arbete och nå fler utsatta, även de som inte själva söker hjälp.

Förvaltningen lyfter att frågan behöver hanteras länsgemensamt eller nationellt. Det håller vi med om, men det hindrar inte att Stockholm tar initiativet. Staden har både kunskapen och förutsättningarna att bli drivande i att utveckla en sådan modell tillsammans med civilsamhället och andra relevanta aktörer.

Stockholm bör ligga i framkant i kampen mot sexuell exploatering. Genom att pröva nya arbetssätt och inspireras av internationella exempel kan vi nå fler, tidigare och mer effektivt – utan att det kräver stora personella resurser.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L), Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/496-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Motion om att stärka det digitala arbetet mot sexuell exploatering
- SOF 2025/496-1.1 Motion om att stärka det digitala arbetet mot sexuell exploatering

§ 9**Remiss av Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/651
SOF 2025/497

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion till socialnämnden från Jan Jönsson (L) och Anne-Lie Elfvén (L) som föreslår.

- Att Stockholms stad utreder möjligheten att införa ett kommunalt ersättningssystem för barn och unga som utsatts för övergrepp eller allvarliga försummelser i samhällsvård, inspirerat av den norska modellen för "rettferdsvederlag".

Att utreda ansvar och kompensatoriska åtgärder som efterfrågas i motionen är komplicerat. De utredningar och undersökningar som genomförts inom staden visar att det är en svår uppgift att klarlägga en kommun, myndighet eller organisations roll och utkräva ansvar därefter.

Vanvårdsutredningens rapporter (SOU 2009:99, 2011:61) har haft stor betydelse och resulterat i en offentlig ursäkt till drabbade personer och givit möjlighet för utsatta att söka ekonomisk kompensation från staten, likt den norska modellen för "rettferdsvederlag". I det fall ett kommunalt ersättningssystem skulle vara möjligt anser förvaltningen att även en sådan utredning bör ske på nationell nivå, vilken kommun individen har varit placerad i eller av bör inte utgöra en avgörande faktor för möjlighet till kompensation.

Socialförvaltningen menar att regeringen bör överväga en ny vanvårdsutredning som omfattar de personer som blev utsatta för övergrepp efter år 1980. De som har utsatts för vanvård och övergrepp eller försummelser i samhällsvården skulle på så sätt kunna få upprättelse av staten.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Andréa Hedin m.fl. (M), Kristin Jacobsson (C) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Anne-Lie Elvén (L) yrkade

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Vi delar förvaltningens bedömning att nationell reglering av ersättningssystem vid brister i samhällsvården för barn och unga vore önskvärt. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det är kommunernas socialtjänster som sedan 1980 har haft det fulla uppföljningsansvaret för placerade barn. Det är en del av det kommunala självstyret att också ta ansvar för hur detta uppdrag har skötts.

Att hänvisa till staten varje gång något brister duger inte. Om barn har farit illa under stadens ansvar, måste staden också kunna pröva möjligheten till kompensation. Det handlar om att ta ansvar för de barn som en gång anförtrotts vår omsorg.

Ett kommunalt ersättningssystem, inspirerat av den norska modellen, skulle ge staden möjlighet att visa just det ansvaret. Det skulle också kunna ge en väg till upprättelse för dem som utsatts för övergrepp efter 1980 – en grupp som i dag helt har fallit mellan stolarna.

Ett nationellt initiativ vore förstås önskvärt, men det får inte bli ett svepskäl för passivitet. Allt för länge har den rödgröna majoriteten exempelvis medvetet förhindrat upprättelse till de drabbade av övergrepp på Eolshälls pojkhem, trots att Röda Korset redan betalat ut ersättning. Stockholm kan och bör ta ledningen i den här frågan, både för att ta sitt eget ansvar och för att inspirera andra kommuner att göra detsamma.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/497-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård
- SOF 2025/497-1.1 Motion om att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård

§ 10**Remiss av Handlingsplan för bostadsförsörjning**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/1201
SOF 2025/535

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen anser att föreslagen handlingsplan för bostadsförsörjning som helhet är adekvat och väl genomarbetad. Dispositionen med huvuddokument och tillhörande bilagor är pedagogisk och lättillgänglig.

Vad gäller målgruppen personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning föreslår förvaltningen utveckling av målformuleringar, kartbilder samt information om boendepåsen för LSS och SoL för att stärka perspektiv på bostadsförsörjningen för personer med behov av särskilt stöd.

Vad gäller målgrupperna personer i hemlöshet samt personer utsatta för våld i nära relationer bedömer förvaltningen att inriktningen i den föreslagna handlingsplanen för bostadsförsörjning långsiktigt kan bidra till att sänka trösklarna till bostadsmarknaden för hushåll med svag ställning på densamma, vilket omfattar många av de personer socialtjänsten möter.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Magnus Runsten (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Anne-Lie Elvén (L) yrkade

1. att delvis bifalla handlingsplanen för bostadsförsörjning,
2. att justera handlingsplanen i enlighet med vad som anförs nedan, samt
3. att därutöver anföra.

Handlingsplanen är väl genomarbetad och innehåller flera viktiga förslag för att stärka bostadsförsörjningen i staden. Samtidigt finns delar som skulle behöva utvecklas ytterligare för att tydligare spegla socialtjänstens roll och ansvar.

Det hade varit värdefullt om planen tydligare betonade behovet av samhandling mellan socialnämnden och stadens byggnadsnämnder, särskilt mot bakgrund av den nya socialtjänstlagen som innebär ett utökat samhällsplaneringsansvar för socialtjänsten. Sociala och fysiska planeringsfrågor hänger nära samman, inte minst när det gäller tillgången till bostäder för grupper som staden har ett särskilt ansvar för.

Att skapa fler bostäder med särskild service, trygga boendemiljöer för äldre och bättre tillgång till lämpliga bostäder för personer i hemlöshet eller med funktionsnedsättning kräver ett mer sammanhållet arbetssätt. Samverkan mellan socialförvaltningen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden behöver därför stärkas ytterligare och formaliseras.

Vi vill också understryka vikten av att det bostadssociala perspektivet får större tyngd i det övergripande arbetet med bostadsförsörjningen. Bostadsplaneringen måste i högre grad bygga på kunskap om sociala behov och livssituationer. Det är en förutsättning för att uppnå de mål om jämlikhet, tillgänglighet och social hållbarhet som staden själv har formulerat.

Yrkande

Andréa Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis godkänna förslaget till beslut, samt
2. att därutöver anföra.

En långsiktigt hållbar planering för stadens bostadsförsörjning är viktig inte bara utifrån stadens interna planering men även för näringslivet och Stockholms fortsatt tillväxt. Handlingsplanen föreslås ersätta "Riktlinjer för bostadsförsörjning 2021-2024" och presenteras i en tid där osäkerheten kring stadens långsiktiga vision för stadsutveckling är stor. Då det saknas en uppdaterad översiktsplan och att aktuell handlingsplan bygger på gamla uppgifter ifrågasätter vi handlingsplanens användbarhet och aktualitet.

En lägesbild av bostadsförsörjningen i staden är viktig men det är angeläget att stadens förhållningssätt till frågan är speglad i vad stockholmare, befintliga som tillkommande, faktiskt efterfrågar. När politiken inte ligger i samklang med medborgarna blir konsekvenserna stora. Detta exemplifieras genom de senaste årens stora fokus på att räkna antalet dörrar istället för antalet sängar i

bostäderna, när volymmålen för bostäder har varit höga. Det leder till många små lägenheter vilket späder på trångboddhet och segregation.

Det är viktigt att det bostadssociala perspektivet har en tydlig roll i stadens långsiktiga arbete med bostadsförsörjningen. Det förutsätter ett strukturerat och gott samarbete mellan stadens nämnder och bolag som ständigt behöver utvecklas.

Yrkande

Kristin Jacobsson (C) yrkade

1. att delvis bifalla handlingsplanen för bostadsförsörjning,
2. att justera handlingsplanen i enlighet med vad som anförs nedan, samt
3. att därutöver anföra.

Förutsättningarna för bostadstrygghet är mycket stora bland Stockholmsbostadsmarknadens insiders och outsiders. Det är resultatet av årtionden av misslyckad stadsplanering och bostadspolitik.

Det finns en hel del bra i handlingsplanen för bostadsförsörjning men på totalen görs inget annat än att skrapa på ytan, lappa och laga, för att lösa Stockholms bostadsutmaningar. Och de som drabbas hårdast är de som har svårt att få en egen bostad på egen hand. Det kan vara personer som har kontakt med socialtjänsten men i grunden är gruppen väldigt mycket större än så.

För att minska bostadssegregationen, och ge mer rättvisa villkor för bostadsmarknadens outsiders, de som står långt från bostadsmarknaden vill Centerpartiet därför se en ordentlig reformering av bostadspolitiken, nationellt och i Stockholm.

Vi föreslår en modell med socialt hållbara bostäder som riktar sig till de som inte kan få bostad på annat sätt, till personer som står långt från bostadsmarknaden och till personer som har behov av en bostad här och nu utan 10–30 år i bostadskön men som har svårt att skaffa det på egen hand med sina egna resurser.

Centerpartiets vision för ett mer inkluderande och hållbart Stockholm bygger på att staden antar en aktiv strategi att blanda upplåtelseformer och bostadsstorlekar. Genom att diversifiera bostadsbeståndet främjas social integration, en tryggare boendemiljö, och möjligheterna att bo kvar i ett område man känner starkt för även om livssituationen förändras.

Ett av de viktigaste instrumenten att nå dit är att ställa krav på social hållbarhet vid markanvisningar. Vid nybyggnadsprojekt i såväl centrala staden som i ytterstaden ska krav ställas på att en viss andel av bostäderna ska ha lägre hyra. Genom att därtill införa Helsingforsmodellen fås en mix av äganderätter, bostadsrätter, privatägda hyresrätter och socialt hållbara bostäder i samma område. När helt nya stadsdelar planeras utgör i Helsingfors socialt hållbara bostäder 30 procent av bostadsbeståndet, samma skulle kunna göras i Stockholm. En blandning av bostäder i samma område minskar risken för både segregation och utanförskap. Det är rätt väg att gå för den som vill få till en fungerande bostadsförsörjning i Stockholm, utan lappande och lagande.

Yrkande

Tapani Juntunen (SD) yrkade

1. att socialnämnden besvarar remissen med Sverigedemokraternas utlåtande, samt
2. att därutöver anföra.

Sverigedemokraterna anser att bostadsförsörjningsplanen ska fokusera på att tillskapa bostäder i nya och större sammanhängande stadsplaner istället för småskalig och brokig förtätningen. Byggandet av kommunala hyresrätter och tilldelning av mark till privata byggaktörer ska inte ske i ett socialpolitiskt syfte med målet att skapa en tvångsblandning genom att spränga in socialt utsatta personer via hyreskontrakt i villa- och radhus kvarter.

I övrigt ska handlingsplanen för bostadsförsörjning fokusera på kvalitet istället för kvantitet genom att frångå byggnadsmålen och möjliggöra för byggnation av stadsradhus och småskaliga villor.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Andréa Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Kristin Jacobsson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Tapani Juntunen (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett ersättaryttrande:

1. att återremittera förslaget till handlingsplan,
2. att justera handlingsplanen utifrån vad som anförs nedan, samt
3. att därutöver anföra följande:

Under 2024 publicerade Stockholms Handelskammare en undersökning som visade att drygt var femte person har funderat på att flytta från Stockholm på grund av den dysfunktionella bostadsmarknaden, och bland unga gäller detta en av tre. Därutöver är en majoritet av Stockholms föräldrar oroliga över att deras barn kommer ha svårt att flytta hemifrån. Bostadsbristen utgör ett stort problem för staden och dess invånare. Konkret försämrar den Stockholms konkurrenskraft, förutsättningar för ekonomisk tillväxt och i förlängningen stadens möjlighet till en utvecklad välfärd. Den försvårar familjeplanering och har, i de fall den leder till trångboddhet, negativa sociala konsekvenser för stadens invånare.

Hyresregleringen har efter flera decennier underminerat byggbranschens möjligheter att möta efterfrågan på bostadsmarknaden; utan lönsamhet sätts inga nya spadar i marken. Det är på andrahandsmarknaden de reella hyresnivåerna gör sig synliga medan priserna i de äldre allmännyttiga bestånden vittnar om en enorm dissonans mellan utbud och efterfrågan som bara kommer bli större med tiden. Vi noterar att förslaget till handlingsplan ser dessa höga trösklar som en stor utmaning för bostadsförsörjningen i Stockholm, liksom finansiering av bostäder för såväl byggbranschen som bostadssökande. Men vi saknar ett seriöst resonering kring hur befintliga regleringar, såväl statliga som kommunala, försvårar för bostadsförsörjningen i båda led. Att bara peka ut höga hyresnivåer, kreditrestriktioner, dålig lönsamhet för byggherrar och långa kötider för sökande som isolerade utmaningar snarare än faktiska symptom av de grundläggande orsakerna, framstår allt för förenklat. Vidare saknas en insikt i att den politik som bedrivs på kommunal nivå fördröjar och försvårar för bostadsbyggandet. Förslagen i handlingsplanen om att se över möjligheten att detaljstyra hyresnivåer även i privata hyresbestånd och att privata hyresvärdar ska tvingas tillgängliggöra sina befintliga bestånd till bostadskön för att beviljas nya

markanvisningar, kommer göra det mindre attraktivt att bygga i de klåfingriga politikernas Stockholm.

En annan utmaning enligt handlingsplanen är ett ineffektivt nyttjande av det befintliga bostadsbeståndet. Vi instämmer i att dåligt fungerande flyttkedjor utgör ett problem som avskräcker flytt till mindre bostäder när barnen flyttar hemifrån eller till seniorbostad på ålderns höst – om man så önskar. Men vi är mycket skeptiska till formuleringar om att ”individer bor större än deras egentliga behov”, särskilt när det motiveras med att nå stadens miljö- och klimatmål. Det är ett väldigt cyniskt synsätt att betrakta rymligt boende stockholmare som ineffektiva eller hinder i miljöpolitiken bara för att de bor stort.

Vi instämmer i att det som byggs i större grad måste innehålla diversifierade bostadsstorlekar. Det ska vara möjligt att både köpa sin första bostad eller att bo ännu större och bilda familj i ett och samma kvarter. Så skapar vi levande stadsdelar och stärker den sociala hållbarheten. Men förslaget till handlingsplan blottar vänsterpartiernas verkliga ambition om att tvångsbeblanda stadsdelar: minst hälften av allt som byggs ända ner på stadsdelsnivå ska vara hyresrätter och de ska mer fördel utgöras av de billiga Stockholmshusen. Styrets uttalade ambition att spränga in höghus och hyresrätter i villaområden maskeras som integrationsfrämjande insatser trots att flera av stadens småhusområden har en högre andel invånare med utländsk bakgrund än exempelvis Södermalm, Aspudden och Midsommarkransen. Detta trots småhus- och äganderätternas dominans. Likt Hyresgästföreningen genomsyras nu vänstersidan allt mer av en syn på villaområden som ohållbara och oönskade – inte för att de fungerar dåligt utan för att de kontrasterar allt för mycket med utsatta områden. Det är en lathetens jämlikhetspolitik, enbart fokuserad på att sprida ut utsattheten i statistiken istället för att åtgärda dess verkliga orsaker.

Avslutningsvis ser vi med intresse och nyfikenhet på att staden ämnar utveckla ett mer behovsanpassat system för att fördela allmännyttiga bostäder, till skillnad mot den raka kön i dagens bostadskösystem. Men vi vill understryka att så länge kommunens allmännytta utgör potentiell hyresvärd till hela befolkningen, oaktat utsatthet eller ekonomisk kapacitet, så går det inte att på ett legitimt sätt frångå raka kösystem, exklusive befintliga specialbostäder för exempelvis studenter eller seniorer. Vi ser hellre att stadens kommunala bostadsbolag utvecklar en ny typ av specialbostäder bredvid de befintliga, som prissätts och fördelas utifrån behov till de som inte på egen hand klarar av att ta sig in på bostadsmarknaden, istället för raka köer.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/535-3 Tjänsteutlåtande - Remiss av Handlingsplan för bostadsförsörjning
- SOF 2025/535-1.1 Handlingsplan för bostadsförsörjning bilaga 1
- SOF 2025/535-1.3 Kunskaps och nulägesanalys bilaga 3
- SOF 2025/535-1.4 Lokala behov, bilaga 2

§ 11**Remiss av Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030****Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/836**

SOF 2025/561

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) hör sex handlingsplaner, varav en är Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030.

Kommunstyrelsen har remitterat handlingsplanen till socialnämnden för yttrande.

Handlingsplanen utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål och för varje resultatmål finns och ansvariga nämnder angivna.

Förvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna handlingsplanen för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030. Arbetet med en öppen, jämställd och jämlik stad fri från diskriminering och rasism behöver prioriteras och vara likställt i hela staden, vilket innebär behov av stadsövergripande samordning och stöd.

Förvaltningen delar handlingsplanens syn att stadens medarbetare behöver mer kunskap om hbtqi-personers rättigheter, och framhåller att utbildningar som tas fram måste vara genomförbara utifrån olika verksamheters förutsättningar, och svara mot olika verksamheters skiftande behov. Förvaltningen ser också positivt på att frågor som rör hbtqi-personers utsatthet för våld lyfts fram, då det är ett viktigt utvecklingsområde för staden.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP) och Kristin Jacobsson (C) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Anne-Lie Elvén (L) och Andréa Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut,
2. att handlingsplanen revideras och inkluderas direkt i stadens program för mänskliga rättigheter, samt
3. att därutöver anföra.

Stockholms stad ska vara frihetens stad, där varje individ fritt kan forma sitt liv utan att begränsas av diskriminering. Det är därför viktigt att staden tar sitt ansvar för att säkerställa HBTQI-personers rättigheter och möjligheter.

Vi vill dock peka på en mer övergripande problematik. Stadens program för mänskliga rättigheter är i grunden alltför allmänt hållet och saknar tydliga styrmål. För att kompensera för detta tas det nu fram en rad olika handlingsplaner, vilket leder till en fragmenterad styrning där flera planer överlappar varandra.

Vi menar att det vore klokare att samla arbetet i ett gemensamt och mer konkret program för mänskliga rättigheter, där även arbetet med nationella minoriteter och samer ingår. I ett sådant program skulle särskilda mål och uppdrag för respektive minoritet kunna formuleras, men inom en gemensam struktur och med tydlig ansvarsfördelning. På så sätt skulle staden få ett styrdokument som både är överskådligt och möjligt att följa upp på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis är det positivt att frågorna lyfts, men vi anser att styrningen blir mer effektiv och tydlig om arbetet koncentreras i ett samlat program i stället för i ett stort antal separata planer.

Yrkande

Tapani Juntunen (SD) yrkade

1. att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra.

Alla människor ska behandlas lika och med respekt. Ingen ska utsättas för hot, trakasserier eller diskriminering. Detta är en självklar utgångspunkt för stadens arbete och något som ska gälla i alla verksamheter.

Däremot anser vi att normkritiska och genuspedagogiska satsningar för barn riskerar att göra programmet mer ideologiskt än sakligt. Fokus bör i stället ligga på att säkerställa likabehandling och trygghet för alla, oavsett kön, bakgrund eller sexuell läggning.

I verksamheter som riktar sig till barn, särskilt förskolan, är det av yttersta vikt att barn får vara barn. Förskolan ska vara en trygg plats för lek, gemenskap och utforskande, fri från ideologiska inslag. Därför bör handlingsplanen handla om likabehandling och respekt, snarare än normkritisk eller genuspedagogisk styrning.

Samtidigt är det avgörande att stadens verksamheter tydligt motarbetar hedersrelaterat våld och förtryck. Inom en hederskontext finns barn och unga som inte ges rätten att själva välja sin partner, leva öppet med sin sexuella läggning eller forma sina liv utifrån egna önskemål. Detta är en allvarlig kränkning av grundläggande fri- och rättigheter. Staden måste därför prioritera insatser som skyddar dessa personer, i synnerhet barn och unga, säkerställer deras trygghet och stärker deras möjligheter att leva fritt och självständigt.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) och Andréa Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Tapani Juntunen (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett ersättaryttrande:

Att släppa en främmande person över sin tröskel för att få hjälp med sina bestyr är något som kan upplevas som obehagligt för många. Det är verkligheten för många äldre som i dag har hemtjänst. Extra utsatta är äldre HBTQ-personer, som kan uppleva en rädsla för att inte bli sedd för den man är, få sina relationer tagna på allvar, eller inte få den hjälp man behöver.

I en tidigare uppskattning från Socialstyrelsen uppgår äldre HBTQ-personer som har hemtjänst eller bor på särskilt boende till 15 000. Det antalet lär också öka i takt med att antalet äldre blir fler. Det är därför välkommet med ett handlingsprogram för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter. Detta för att säkerställa att alla äldre stockholmare möts med respekt och får den hjälp de behöver oavsett sexuell läggning eller levnadssätt.

En nationell SCB-kartläggning från 2017 visade att i snitt 69 procent av personal i kategorin hemservicepersonal m.fl. var utrikesfödda. Ett handlingsprogram för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter kan därför också vara viktig för den personal som har bakgrund i länder med en mer intolerant syn på icke-traditionella levnadssätt. Staden måste jobba proaktivt för att alla äldre ska bli bemötta med värdighet och på sina villkor. Vi hoppas att styret vågar leva upp till sina högt ställda ambitioner i denna frågan.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/561-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Handlingsplan för hbtqi-personers rättigheter och möjligheter 2030
- SOF 2025/561-1.1 Bilaga - Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter 2030

§ 12**Remiss av Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter****Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/870**

SOF 2025/562

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stad antog 2024 ett *program för mänskliga rättigheter (MR-programmet)* som fungerar som paraply för sex handlingsplaner. En av dessa är föreslagen *handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030*, som ersätter tidigare riktlinjer. Målet är en öppen, jämlik och jämställd stad fri från diskriminering och rasism.

Handlingsplanen utgår från tre fokusområden; *Kunskap och information, Välfärd och service* samt *Delaktighet och inflytande*.

Förvaltningen ställer sig positiv till föreslagen handlingsplan och betonar vikten av ett samordnat och likställt MR-arbete i staden. Utmaningar i handlingsplanen kan bland annat vara ansvarsfördelning, stöd i implementering av planen och utbildning.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens svar på motionen.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Kristin Jacobsson (C) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Anne-Lie Elvén (L) och Andréa Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut,
2. att handlingsplanen revideras och inkluderas direkt i stadens program för mänskliga rättigheter, samt
3. att därutöver anföra.

Stockholms stad ska vara frihetens stad, där varje individ fritt kan forma sitt liv utan att begränsas av diskriminering. Det är därför viktigt att staden tar sitt ansvar för att säkerställa att de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter värnas.

Vi vill dock peka på en mer övergripande problematik. Stadens program för mänskliga rättigheter är i grunden alltför allmänt hållet och saknar tydliga styrmål. För att kompensera för detta tas det nu fram en rad olika handlingsplaner, vilket leder till en fragmenterad styrning där flera planer överlappar varandra.

Vi menar att det vore klokare att samla arbetet i ett gemensamt och mer konkret program för mänskliga rättigheter, där även arbetet med nationella minoriteter och samer ingår. I ett sådant program skulle särskilda mål och uppdrag för respektive minoritet kunna formuleras, men inom en gemensam struktur och med tydlig ansvarsfördelning. På så sätt skulle staden få ett styrdokument som både är överskådligt och möjligt att följa upp på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis är det positivt att frågorna lyfts, men vi anser att styrningen blir mer effektiv och tydlig om arbetet koncentreras i ett samlat program i stället för i ett stort antal separata planer.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) och Andréa Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett ersättaryttrande:

Det är viktigt att staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samer har full tillgång till sina rättigheter. Handlingsplanen har en god ansats men brister på en punkt – att uppmärksamma antisemitismens särart. All rasism är naturligtvis helt oacceptabel, men antisemitismens rasistiska och konspiratoriska rötter särskiljer sig från annan rasism. Den tillskriver ofta judar ett hemligt och överdrivet inflytande som ofta förkläs som ”kritik mot makten”, snarare än uppmärksammas som den rasism den faktiskt är. Kollektiv skuld projiceras på alla judar och gränsen mellan judar, judiska institutioner och staten Israel suddas ofta ut – något som vi inte minst sett på Stockholms gator. För att säkerställa den judiska minoritetens rättigheter krävs därför särskild kunskap och åtgärder som blottlägger antisemitismen, inte bara generella antirasistiska verktyg.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/562-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter
- SOF 2025/562-1.1 (Godkänd - R 1) KS 2025/870 Tjänsteutlåtande - Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter
- SOF 2025/562-1.2 Bilaga - Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030

§ 13**Remiss av Handlingsplan för romsk inkludering****Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/809**

SOF 2025/572

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat Handlingsplan för romsk inkludering 2030 till socialnämnden för besvarande.

Till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) hör sex handlingsplaner, varav en är Handlingsplan för romsk inkludering 2030. Stockholms stads Handlingsplan för romsk inkludering 2030 syftar till att romer med stadigvarande vistelse i kommunen ska ha samma möjligheter som övriga invånare. Det övergripande målet är att romer ska ha full tillgång till mänskliga rättigheter, leva utan diskriminering och ha verkligt inflytande över sin livssituation.

Handlingsplanen utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål och för varje resultatmål finns ansvariga nämnder angivna. Uppföljning sker inom ordinarie processer och vartannat år gör stadsledningskontoret en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter. Målen omfattar bland annat att stadens medarbetare ska ha god kunskap om romers rättigheter och utsatthet, att romer ska nås av information om stadens service samt att romer ska ges inflytande i frågor som berör dem. Handlingsplanen är ett verktyg för att säkerställa att romers rättigheter respekteras och att deras livsvillkor förbättras i praktiken.

Förvaltningen är positiva till Handlingsplanen för romsk inkludering 2030 och uppskattar struktur och koppling till MR-programmets fokusområden. Samtidigt medför flera handlingsplaner ett stort antal styrdokument för stadens verksamheter att förhålla sig till, och många olika mål att arbeta med och följa upp.

Förvaltningen önskar en ökad tydlighet och konkretisering gällande vilka förväntningar som finns för de särskilt ansvariga nämnderna under respektive fokusområde. Förvaltningen ser fördelar med att kommunstyrelsen samordnar arbetet med handlingsplanen då fackförvaltningar saknar mandat för styrning. Framförallt kopplat till öppna samråd, för att öka likställighet och tydlighet i stadens dialog med romska grupper.

Förvaltningen föreslår att begreppet minoritetsstress lyfts in tydligare i planen, särskilt inom fokusområdet kunskap och information. Slutligen delar förvaltningen handlingsplanens syn på att en förutsättning för att stadens medarbetare ska kunna arbeta i enlighet med program och handlingsplaner är att de får mer kunskap om mänskliga rättigheter och romsk inkludering.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens svar på remissen.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP) och Kristin Jacobsson (C) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Anne-Lie Elvén (L) och Andréa Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut,
2. att handlingsplanen revideras och inkluderas direkt i stadens program för mänskliga rättigheter, samt
3. att därutöver anföra.

Stockholms stad ska vara frihetens stad, där varje individ fritt kan forma sitt liv utan att begränsas av diskriminering. Det är därför viktigt att staden tar sitt ansvar för att säkerställa romsk inkludering.

Vi vill dock peka på en mer övergripande problematik. Stadens program för mänskliga rättigheter är i grunden alltför allmänt hållet och saknar tydliga styrmål. För att kompensera för detta tas det nu fram en rad olika handlingsplaner, vilket leder till en fragmenterad styrning där flera planer överlappar varandra.

Vi menar att det vore klokare att samla arbetet i ett gemensamt och mer konkret program för mänskliga rättigheter, där även arbetet med nationella minoriteter och samer ingår. I ett sådant program skulle särskilda mål och uppdrag för respektive minoritet kunna formuleras, men inom en gemensam struktur och med tydlig

ansvarsfördelning. På så sätt skulle staden få ett styrdokument som både är överskådligt och möjligt att följa upp på ett systematiskt sätt.

Sammanfattningsvis är det positivt att frågorna lyfts, men vi anser att styrningen blir mer effektiv och tydlig om arbetet koncentreras i ett samlat program i stället för i ett stort antal separata planer.

Yrkande

Tapani Juntunen (SD) yrkade

1. att socialnämnden avslår förvaltningens svar på remissen och istället anför följande:

Romer ska likt alla andra folkgrupper och minoriteter behandlas med respekt och vara lika inför lagen. I de fall de är svenska medborgare eller lagligt vistas i Sverige ska de åtnjuta samma förmåner och rättigheter som övriga. Dock ska de inte särbehandlas utöver det lagstiftning föreskriver för nationella minoriteter.

Den föreslagna strategin är alldeles för långtgående, fördyrande och bred sett till sitt syfte att motverka antiziganism och inkludering av romer. Redan i dagsläget pågår många insatser som hjälper romer och andra folkgrupper. Den nya socialtjänstlagen förväntas leda till ett lyft för samtliga medborgare, inkluderat romer. Likaledes har idag alla barn inklusive romska möjlighet att delta i välfärdsinsatser som öppen förskola mm. En start för romsk inkludering måste vara att inte utforma särpräglade eller isolerade insatser som riktas mot en folkgrupp och därmed skapar såväl segregation som allmänpolitiskt missnöje mot att enskilda grupper gynnas.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) och Andréa Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Tapani Juntunen (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/572-2 Tjänsteutlåtande - Remiss av Handlingsplan för romsk inkludering 2030
- SOF 2025/572-1.2 (Godkänd - R 3) KS 2025/809 Tjänsteutlåtande - Handlingsplan för romsk inkludering
- SOF 2025/572-1.1 KS 2025/809 Bilaga 1 Handlingsplan för romsk inkludering 2030

§ 14**Remiss av handlingsplan för åldersvänlig stad****Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2025/524**

SOF 2025/674

Beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Handlingsplan för en åldersvänlig stad fokuserar på att bidra till att stadens verksamheter har en gemensam målbild om att äldre i Stockholms stad har goda möjligheter att vidhålla en god hälsa och tillgänglighet till samhället, känna välbefinnande samt möjlighet att bidra till samhället. Handlingsplanen beskriver tydliga mål för det arbetet samt hur uppföljningen av handlingsplanen sedan ska ske i ordinarie processer för uppföljning.

Förvaltningen ställer sig överlag positiv till föreslagen handlingsplan för åldersvänlig stad men noterar att skrivningar och mål avseende socialtjänstens målgrupper som fanns i tidigare handlingsplan har tagits bort i det nya förslaget. Förvaltningen anser att det är angeläget att äldre i utsatta livssituationer särskilt lyfts fram och synliggörs. I förslagen handlingsplan nämns några exempel på andra styrdokument som bidrar till att uppfylla målen om en åldersvänlig stad. Förvaltningen anser att handlingsplanen med fördel kan redogöra för fler styrdokument som också har koppling till socialtjänstens målgrupper, såsom hemlöshetsprogrammet.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Kristin Jacobsson (C) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Anne-Lie Elvén (L) yrkade

1. att delvis bifalla handlingsplanen för bostadsförsörjning,
2. att justera handlingsplanen i enlighet med vad som anförs nedan, samt
3. att därutöver anföra.

Liberalerna ser positivt på att en ny handlingsplan för en åldersvänlig stad nu tas fram. Det är viktigt att äldre stockholmare ges möjlighet att delta i samhällslivet, vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv och få tillgång till den service och omsorg de behöver.

Vi delar socialförvaltningens bedömning att fler av socialtjänstens målgrupper borde lyftas in tydligare i planen. Särskilt äldre i utsatta livssituationer riskerar annars att hamna utanför. Det gäller exempelvis äldre med låg inkomst, ensamhet eller psykisk ohälsa, liksom äldre som lever i hemlöshet eller otrygga boendeförhållanden.

Behovet av bostäder för äldre är stort och växer snabbt, samtidigt som många nyproducerade bostäder för seniorer är för dyra. Vi vill särskilt lyfta servicehusen, som under den här mandatperioden har prioriterats ned. Servicehusen fyller en viktig funktion som en trygg, social och självständig boendeform. Vi har länge drivit att personer över 85 år ska ha rätt att flytta till ett servicehus utan biståndsbeslut, och ser det som centralt att den här boendeformen bevaras och utvecklas.

Vi vill också understryka vikten av att handlingsplanen inte enbart fokuserar på den fysiska miljön, utan också på det sociala sammanhanget. En åldersvänlig stad handlar inte bara om tillgänglighet och anpassning – det handlar om gemenskap, aktivitet och möjligheten att fortsätta bidra. Här spelar civilsamhället, kultur- och idrottsverksamheter en avgörande roll.

Sammanfattningsvis ser vi handlingsplanen som ett viktigt steg, men vill att staden i det fortsatta arbetet tydligare inkluderar de äldre som står längst ifrån delaktighet och trygghet. En åldersvänlig stad måste vara det för alla äldre, inte bara de som redan har det bra.

Yrkande

Andréa Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra.

Handlingsplanen för en åldersvänlig stad har potential till att vara ett viktigt dokument, men vi anser att det saknas nödvändig skärpa i flertalet delar, särskilt gällande differentieringen av målgruppen och konkreta åtgärder för att motverka kommunalt förmynderi.

För det första är det avgörande att tydligt skilja på yngre äldre som ofta är friska, aktiva och självgående, och äldre äldre som kan vara i behov av mer omfattande stöd och omsorg. Handlingsplanen nämner att variationen inom gruppen äldre är betydande, men den

måste konsekvent återspegla detta i sina mål. För de yngre äldre bör fokus ligga på att främja fortsatt självständighet och självbestämmande samt att undanröja hinder för ett långt yrkesliv. Resurser måste i högre grad riktas mot dem med störst behov, de äldre äldre, samtidigt som deras rätt till valfrihet och integritet värnas.

För det andra är vi övertygade om att en åldersvänlig stad kräver effektiva flyttkedjor. Det är nödvändigt att skapa attraktiva, tillgängliga och prisvärda boendebalternativ för äldre som idag bor i stora, otillgängliga bostäder. Planen erkänner efterfrågan och vikten av nyproduktion samt anpassning av befintligt bestånd. Vi måste intensifiera informationsinsatserna och samarbetet med fastighetsägare för att underlätta för äldre att byta boende i tid, vilket frigör större bostäder för växande familjer och bidrar till rörligheten på bostadsmarknaden.

Slutligen delar vi analysen att ålderism är ett utbrett problem som måste motverkas genom att erkänna äldres variation av levnadsvillkor. Emellertid ser vi i kommunens egna verksamheter tydliga exempel på onödigt förmynderi. Ett sådant exempel är förbudet mot alkoholkonsumtion på vissa av stadens träffpunkter för seniorer, vilket sänder en stigmatiserande signal om att äldre inte kan fatta egna ansvarsfulla beslut. En åldersvänlig stad ska präglas av respekt, valfrihet och tillit till invånarnas omdöme, inte av onödiga restriktioner. Arbetet med att motverka ålderism måste starta inom den egna organisationen.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Anne-Lie Elvén (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Andréa Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Särskilt uttalande

Kristin Jacobsson (C) lämnade ett särskilt uttalande:

Stockholm ska vara en åldersvänlig stad, och det är vi helt överens om. Att motverka åldersdiskriminering handlar både om värdighet, delaktighet och möjligheten att långsiktigt klara välfärden. Men

precis som i andra remisser om denna plan är det uppenbart att den brister i tydlighet och genomförbarhet.

Planen saknar ansvarsfördelning, prioriteringar och mål som faktiskt går att följa upp. Det kommer göra det svårt för socialnämnden att veta vad som förväntas och hur insatser ska samordnas. Som tidigare påpekats överlappar handlingsplanen med flera andra styrdokument utan att visa vad den tillför i praktiken. För socialtjänstens del blir det därför oklart vilka behov som ska mötas och hur arbetet ska följas upp.

Vi vill också betona, precis som socialförvaltningen lyfter, att äldre i utsatta livssituationer måste synliggöras. Att de skrivningar som tidigare fanns om socialtjänstens målgrupper har tagits bort är en tydlig svaghet. Social isolering, psykisk ohälsa, beroendeproblematik, hemlöshet och ekonomisk utsatthet finns bland äldre, men märks knappt i handlingsplanen trots att det är här socialnämnden har sitt ansvar.

Vi anser dessutom att trygghetsaspekter behöver förstärkas. Bedrägerier och brott riktade mot äldre är ett växande problem som inte kan ignoreras när staden talar om delaktighet, säkerhet och livskvalitet. Om arbetet ska vara trovärdigt måste dessa frågor tas på allvar.

En åldersvänlig stad kan inte bara bygga på goda ambitioner. För att planen ska fungera krävs att uppföljningsbara mål, ansvar och sociala perspektiv kommer på plats. Socialnämnden måste ges en tydlig roll, och äldre som befinner sig längst ifrån det offentliga stödet får inte tappas bort.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) lämnade ett ersättaryttrande:

1. att delvis godkänna Handlingsplan för åldersvänlig stad,
2. att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar ambitionen om en stad som är tillgänglig och ändamålsenlig för äldre. Först och främst ställer vi oss lite frågande till termen "åldersvänlig stad" som sådan. Ålder är inte samma sak som att vara äldre, det heter ju exempelvis medelålders. Vi anser därför att termen "äldrevänlig stad" är en mer rättvisande benämning, så att det blir tydligt till vem handlingsplanen riktar sig.

Handlingsplanen får heller inte bara stanna vid goda avsikter och vackra ord, utan måste leda till en positiv utveckling. Vi efterfrågar därför också fler mätbara indikatorer. Utan konkreta mål blir arbetet svårt att följa upp och utvärdera.

Även vissa aspekter när det kommer till tillgänglighet för äldre till det offentliga rummet lyser med sin frånvaro. Trygghet i det offentliga rummet i form av snöröjning och halkbekämpning nämns bara i en enda bisats. För äldre är en god snöröjning och halkbekämpning helt avgörande för att komma ut under vintermånaderna. Inte minst till de sociala aktiviteter som det ägnas ett helt kapitel åt att beskriva. Kristdemokraterna hade gärna sett ett större fokus på snöröjning och halkbekämpning som en del av en äldrevänlig stad. Äldrevänlig snöröjning, snarare än feministiskt dito.

Vi vill även att programmet komplementeras med åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet mot exempelvis äldrebedrägerier. Handlingsprogrammet lyfter inte heller behovet av rena praktikaliteter, som exempelvis en god tillgång till toaletter och bänkar att vila sig på i det offentliga rummet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/674-2 Tjänsteutlåtande- Remiss Handlingsplan för åldersvänlig stad
- SOF 2025/674-1.1 Bilaga - Handlingsplan för åldersvänlig stad

§ 15
Månadsrapport september 2025
SOF 2025/49

Beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten

Sammanfattning av ärendet

Prognosen baseras på utfallet per 30 september 2025 samt utifrån dialog med samtliga chefer om eventuella avvikelser från budget.

Nämnden prognostiserar totalt ett resultat, efter prognos prestationsförändringar, som är ett överskott mot budget med 7,8 mnkr.

De flesta verksamheterna har en prognos i balans med budget. Underskott prognostiseras främst inom område verksamhet för personer med funktionsnedsättning, jour- och rådgivande verksamhet, ledning och administration samt stöd till utomstående organisationer. Underskotten täcks inom nämndens budgetram.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Anne-Lie Elvén (L) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Tilläggsyrkande

Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) yrkade

1. att godkänna rapporten
2. att som tillägg fördela 1 mnkr av nämndens prognostiserade överskott till socialnämndens idéburna samarbetsorganisationer som arbetar med hemlöshet i Stockholms stad, samt
3. att därutöver anföra.

Mänskliga behov är oändliga medan resurser är ändliga. Gruppen hemlösa i Stockholm har stora behov som vi vill vara med och stötta ytterligare med hjälp av en del av det överskott som socialnämnden har upparbetat under året. I Stockholm finns många viktiga organisationer som gör ett livsviktigt arbete för våra mest utsatta i samhället. Därför ska överskottet kunna betalas ut till de idéburna organisationer som jobbar med målgruppen under förutsättning att organisationerna kan visa hur de kan använda medlen för ändamålet. Syftet är att mildra vintern och tända ett ljus i mörkret

till kommande högtider. Exempel på aktuella organisationer är Stadsmissionen, Ny Gemenskap, och Frälsningsarmén.

Ovanstående organisationer har den direkta kontakten och förtroendet hos målgruppen. Många hemlösa, särskilt de i akut utsatthet och med komplex problematik, har negativ inställning till myndigheter och det offentliga. De ideella aktörerna utgör ofta den enda länken till stödsystemet och kan snabbt omsätta medel till direkt hjälp.

Vintern står runt hörnet och dessa aktörer har etablerade verksamheter som kan använda resurserna här och nu och höja livskvalitén för en mycket utsatt grupp, utan byråkratiska dröjsmål. Med ett resurstillskott kan öppettider förlängas, fler hygienpaket delas ut och extra måltider serveras. Julmat på julafton och att uppmärksamma nyårsafton för målgruppen är några exempel på möjliga insatser att genomföra.

Hur pengarna har använts ska återredovisas till nämnden.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma tilläggsyrkandet.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) ställde sig bakom Moderaternas och Centerpartiets gemensamma tilläggsyrkande.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/49-10 Tjänsteutlåtande - Månadsrapport september 2025

§ 16**Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag**

SOF 2025/527

Beslut

1. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige ger socialnämnden, inom de ansvarsområden som anges i reglementet för socialnämnden, till och med 31 december 2028, i uppdrag att i kommunfullmäktiges ställe besluta att
 - en insats inom socialtjänsten i Stockholms stad ska ges utan behovsprövning samt vilka eventuella villkor som ska gälla för att enskilda ska ta del av insatsen.
 - en insats utan behovsprövning på grund av särskilda skäl ska undantas från dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.
 - en insats utan behovsprövning inte längre ska ges utan behovsprövning.
2. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att inför beslut i facknämnd, i enlighet med punkt 1, ska stadsdelsförvaltningarna beredas möjlighet att lämna synpunkter.
3. Socialnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att beslutspunkterna 1 och 2 ovan ersätter kommunfullmäktiges beslut 16 juni 2025, dnr KS 2025/308, gällande återrapportering om insatser utan behovsprövning.

Sammanfattning av ärendet

Den 16 juni 2025 beslutade kommunfullmäktige i fyra ärenden som avsåg socialtjänstens tillhandahållande av insatser utan behovsprövning enligt nya socialtjänstlagen (2025:400), SoL. Två ärenden, efter gemensamt förslag av socialnämnden och äldrenämnden, avsåg de insatser som stadsdelsnämnderna och socialnämnden redan innan den nya socialtjänstlagen har tillhandahållit utan behovsprövning, dnr KS 2025/308 och dnr KS 2025/318. För dessa insatser beslutade kommunfullmäktige att insatserna, från och med 1 juli 2025 till och med 31 oktober 2026, får tillhandahållas utan behovsprövning i likhet med hur de tillhandahölls innan den nya socialtjänstlagen trädde i kraft 1 juli och att återrapportering om dessa insatser ska ske senast 30 september 2026.

Enligt socialtjänstlagen är det upp till varje kommuns socialnämnd att besluta om, och i så fall hur, möjligheten att ge en insats utan behovsprövning ska tillämpas i den egna kommunen. För att en insats ska kunna erbjudas utan behovsprövning enligt 11 kap. 5 §

SoL krävs att socialnämnden fattar ett särskilt beslut om det. Ett sådant beslut gäller sedan för hela insatsen.

För att omställningen enligt ny socialtjänstlag ska hinna genomföras med stöd av de statliga medel som aviserats till och med år 2028 anser arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och äldreförvaltningen att det finns behov av en beslutsordning där respektive facknämnd, utifrån sitt reglemente, får i kommunfullmäktiges ställe besluta att

- en insats inom socialtjänsten i Stockholms stad ska ges utan behovsprövning samt vilka eventuella villkor som ska gälla för att enskilda ska ta del av insatsen.
- en insats utan behovsprövning på grund av särskilda skäl ska undantas från dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.
- en insats utan behovsprövning inte längre ska ges utan behovsprövning.

Facknämndernas beslut blir gällande för hela staden. Syftet med förslaget är att omställning ska kunna genomföras på ett effektivt sätt för hela stadens socialtjänst i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

Innan beslut fattas i arbetsmarknadsnämnd, socialnämnd och äldrenämnd ska fackförvaltningarna ha inhämtat synpunkter från stadsdelsförvaltningarna. I de fall en insats endast ges av en facknämnd ska synpunkter ha inhämtats från de förvaltningar som berörs.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Anne-Lie Elvén (L), Kristin Jacobsson (C) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Andréa Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut,
2. att socialnämnden ges månatliga lägesbilder av omställningen till den nya socialtjänstlagen, samt
3. att därutöver anföra.

Den nya socialtjänstlagen har varit i bruk i några månader. Vi ser dock att den politiska ambitionen att anpassa socialtjänsten i Stockholm till lagens alla möjligheter är allt för låg.

Konsekvenserna av det socialdemokratiska misslyckandet syns i att allt fler häktade unga saknar tidigare kontakt med socialtjänsten – ett bevis på det akuta behovet av förebyggande arbete och att lagens möjligheter realiserats omgående. Nämnden måste därför

löpande informeras om omställningen till den nya lagstiftningen. Dels för att kunna möjliggöra för politiska beslut vid behov men också för transparens gentemot medborgare som har rätt att förvänta sig mer när det kommer till att öka tryggheten och att stärka samhällets skyddsnät för de som behöver det.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Andréa Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/527-1 Tjänsteutlåtande - Styrning av insatser utan behovsprövning under omställning enligt ny socialtjänstlag

§ 17

Delegationsordning för socialnämnden

Reviderad från och med 1 november 2025

SOF 2024/343

Beslut

1. Socialnämnden godkänner att den reviderade delegationsordningen ska gälla från och med den 1 november 2025.
2. Beslut som fattas med stöd av delegationsordningen ska anmälas i den ordning som anges i delegationsordningen.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden kan med stöd i kommunallagen 6 kap 5 § uppdra åt en anställd inom kommunen eller regionen att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller grupp av ärenden.

I 6 kap 6 § anges om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt förvaltningschefen inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt annan anställd inom kommunen att fatta beslut s.k. vidaredelegation. Socialnämnden har 2025-06-10 fastslagit den nu gällande delegationsordningen.

Det uppstår kontinuerligt behov av ändringar och kompletteringar i nämnders delegationsförteckningar. Ändringar och kompletteringar beror i allmänhet på ändringar i reglemente, lagstiftning, organisatoriska förändringar eller annat inom förvaltningen som påverkar beslutsfattande. De största förändringarna vid denna revidering beror på ny socialtjänstlag som börjar gälla den 1 november 2025.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner delegationsordningen.

Handlingar i ärendet

- SOF 2024/343-9 Tjänsteutlåtande - Delegationsordning för socialnämnden
- SOF 2024/343-9.1 Bilaga 1 - Delegationsordning för socialnämnden fr.o.m. 1 nov 2025
- SOF 2024/343-9.2 Bilaga 2 - Ändringsförslag spårade ändringar - Delegationsordning för socialnämnden fr.o.m. 1 nov 2025

§ 18
Lex Sarah-ansvarig
SOF 2025/33

Beslut

1. Socialnämnden utser Lovisa Broström till lex Sarah-ansvarig.

Sammanfattning av ärendet

I regelverket för lex Sarah anges att rapporteringsskyldigheten fullgörs inom den kommunala socialtjänsten till berörd socialnämnd. I stadens riktlinjer anges att nämnden ska utse någon/några som ansvarar för att ta emot och utreda rapporter. Inom Stockholms stad har personen benämningen lex Sarah-ansvarig. Antalet lex Sarah-ansvariga varierar över tid på grund av att anställningar avslutas på egen begäran och nya personer rekryteras. Förvaltningen föreslår att Lovisa Broström, utvecklingssekreterare inom Område social beredskap, utses till lex Sarah-ansvarig.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/33-3 Tjänsteutlåtande - Lex Sarah-ansvarig

§ 19**Rapportering av ej verkställda beslut enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Socialtjänstlagen (SoL), kvartal 2 år 2025**

SOF 2025/706

Beslut

1. Socialnämnden godkänner stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § och rapportering enligt 28 f § LSS samt 11 kap 1 § SoL, kvartal 2 år 2025.
2. Socialnämnden överlämnar stadsdelsnämndernas och socialnämndens rapportering av ej verkställda gynnande beslut till kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Antalet ej verkställda beslut enligt LSS uppgick kvartal 2, 2025 till 127 stycken vilket är en minskning med 33 beslut jämfört med kvartal 2, 2024 och en ökning med 8 beslut jämfört med kvartal 1, 2025.

Antalet ej verkställda beslut enligt SoL uppgick kvartal 1, 2025 till 90 stycken vilket är en minskning med 32 beslut jämfört med kvartal 2, 2024 och en minskning med 21 beslut jämfört med kvartal 1, 2025.

Anledning till ökningen av antalet ej verkställda beslut enligt LSS är en ökning av ej verkställda beslut för insatserna avlösarservice, daglig verksamhet och personlig assistans. Insatserna bostad för vuxna, kontaktperson, korttidsstillsyn, korttidsvistelse och ledsagarservice har minskat i antal sedan den senaste rapporteringen. Gällande boende för barn är antalet inrapporterade beslut oförändrad sedan den senaste inrapporteringen.

Anledning till minskning av antalet ej verkställda beslut enligt SoL är en minskning av ej verkställda beslut gällande boendestöd, hemtjänst, kontaktperson, korttidsboende, ledsagning, permanent bostad, sysselsättning och öppenvård. Annat bistånd, bostad (IFO) och kontaktfamilj och har ökat i antal. Gällande stödboende är antalet inrapporterade beslut oförändrad sedan den senaste inrapporteringen.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporteringen av ej verkställda beslut enligt LSS och SoL, kvartal 2, 2025 och att rapporteringen överlämnas till kommunfullmäktige.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/706-1 Tjänsteutlåtande - Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS samt SoL, kvartal 2 2025
- SOF 2025/706-1.1 Bilaga 1 - Ej verkställda beslut enligt LSS kvartal 2 2025
- SOF 2025/706-1.2 Bilaga 2 - Ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 2 2025

§ 20**Skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO****Svar på skrivelse från Moderaterna, Liberalerna, Centern och Kristdemokraterna**

SOF 2025/488

Beslut

1. Socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning av ärendet

En skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO har inkommit från Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M), Jan Jönsson m.fl. (L), Kristin Jacobsson m.fl (C) och Maurice Forslund (KD). Skrivelsen handlar om att SÄPO i sitt underrättelsearbete uppräcker allt fler barn som uppger att de vill begå brott och attentat i olika former. Skrivelsen lyfter att det handlar om yngre barn upp till övre tonåren, som alla är aktiva i olika forum på nätet och i sammanhang där det förekommer grovt våld. Skrivelsen konstaterar att detta har lett till att SÄPO idag gör betydligt fler orosanmälningar när det gäller barn och unga. Skribenterna har frågor om anmälningarna från SÄPO har ökat och hur socialtjänsten arbetar och samverkar för att förhindra att unga dras in i kriminalitet.

Vad gäller SÄPOS målgrupp, individer som begår systemhotande brott mot Sveriges säkerhet, är det en grupp som främst inkluderas i socialtjänstens förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism (VBE) och som eventuellt kan ingå i målgruppen som omfattas av socialtjänstens arbete med sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamhet. I Stockholms stads sociala system registreras orosanmälningar som kommer från SÄPO med polis som uppgiftslämnare. Detta innebär att det inte går att få fram uppgifter om anmälningarna från SÄPO har ökat eller minskat och därmed inte heller vilka åldrar som omfattas.

Socialförvaltningen har ett aktivt och mångfacetterat arbete för att stötta det förebyggande arbetet för att unga inte ska dras in i kriminalitet som pågår i stadsdelsförvaltningarnas verksamheter. Socialförvaltningen arbetar löpande med att utveckla rutiner för samverkan med skola och förskola för att upptäcka och förebygga att barn och unga far illa.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Särskilt uttalande

Andréa Hedin m.fl. (M) och Kristin Jacobsson (C) lämnade ett gemensamt särskilt uttalande:

Vi tackar för ett utförligt svar där mycket redan görs, men vi saknar den helhetsbild eller verklighetsbild, som inte verkar vara möjlig att få fram enligt förvaltningens svar. Såväl ledning som politiker behöver kunna få en aktuell bild på trender och tendenser, åldrar m.m. när det gäller att få fram uppgifter om anmälningar, som görs från SÄPO. Stadens sociala system sätter dessvärre begränsningar. Det bör vidare finnas någon, som har ett helhetsgrepp och ett ansvar om alla olika verksamheter, som ges exempel på, dels för att få aktuell information dels för att kunna åtgärda allvarliga problem tidigt.

Vi ser bristande information som mycket allvarlig, då det handlar om en av de viktigaste trygghetsfrågorna någonsin i vårt samhälle samt möjligheterna att förhindra just ungdomar från att ansluta till kriminella gäng utan i stället förbättra deras möjligheter att komma på rätt spår i livet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/488-3 Tjänsteutlåtande - Skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO
- SOF 2025/488-1 Skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO

§ 21**Anmälningar för kännedom****Beslut**

Nämnden lägger anmälningarna till handlingarna.

Anmälda handlingar

- Kontorsutlåtande - Remiss av Tullverkets hemställan om ändringar i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och tullbefogenhetslagen
- Protokollsutdrag av beslut med hemställan
- Tjänsteutlåtande - tertialrapport 2, Stiftelsen SHIS Bostäder med hemställan om tilläggsanslag

§ 22**Anmälan av protokoll och samverkan**

SOF 2025/2

Beslut

Nämnden lägger anmälan av protokoll och samverkan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/2-49 Protokoll från tillståndsutskottet 2025-09-17
- SOF 2025/2-47 Organisations- och föreningsutskottet protokoll 2025-09-23
- SOF 2025/2-46 Protokoll från individutskottet 2025-09-23
- SOF 2025/2-50 Protokoll från förvaltningsgruppen 2025-10-15
- SOF 2025/2-51 Protokoll från funktionshinderrådet 2025-10-16

§ 23**Redovisning av delegeringsbeslut****Beslut**

Nämnden lägger redovisning av delegationsbeslut till handlingarna.

Anmällda beslut

- Tillämpningsanvisningar SoL och LSS 2025
- Ansökan ESF - Kompetensutveckling för framtidens socialtjänst

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan Alexander Emanuel,Ojanne	2025-10-23
Carl Magnus,Hillborg	2025-10-22
Andréa Marieanna Arlene,Hedin	2025-10-22